

DUYURU**Sayı: 2020/051****BURSA, 29.12.2020****Konu:****TÜRK TİCARET KANUNU'NUN 376. MADDESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN (SERMAYENİN KAYBI VEYA BORCA BATIK OLMA DURUMLARINDA) UYULACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER**

26.12.2020 tarih ve 31346 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 376. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” ile sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esaslarda değişiklikler yapılmış olup, söz konusu değişikliklere aşağıda yer verilmiştir.

1- Türk Ticaret Kanunu’nun 376. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 6. maddesinin başlığı “Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurul” olarak değiştirilmiş ve aynı maddenin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Değişiklik öncesi madde metni:

Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde genel kurul

MADDE 6 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde yönetim organı, bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Yönetim organı, son bilançoğu genel kurula sunarak şirketin finansal yönden bulunduğu durumu bütün açıklığıyla ve her ortağın anlayabileceği şekilde anlatır. Bu hususta genel kurula rapor da sunulabilir.

(3) Yönetim organı, şirketin mali durumundaki kötüleşmeyi ortadan kaldırmak veya en azından etkilerini hafifletmek amacıyla, uygun gördüğü sermayenin tamamlanması, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi iyileştirici önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak aynı genel kurula sunar ve açıklar.

(4) Genel kurul, sunulan iyileştirici önlemleri aynen kabul edebileceği gibi değiştirerek de kabul edebilir ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir.

Değişiklik sonrası madde metni:

Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının **zarar sebebiyle** karşılıksız kalması halinde genel kurul

MADDE 6 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması **durumu zararın, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısına eşit veya bu tutardan çok ve üçte ikisinden az olmasıdır. Bu durumda** yönetim organı, genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Yönetim organı, son bilançoyu genel kurula sunarak şirketin finansal yönden bulunduğu durumu bütün açıklığıyla ve her ortağın anlayabileceği şekilde anlatır. Bu hususta genel kurula rapor da sunulabilir.

(3) Yönetim organı, şirketin mali durumundaki kötüleşmeyi ortadan kaldırmak veya en azından etkilerini hafifletmek amacıyla, uygun gördüğü sermayenin tamamlanması, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi iyileştirici önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak aynı genel kurula sunar ve açıklar.

(4) Genel kurul, sunulan iyileştirici önlemleri aynen kabul edebileceği gibi değiştirerek de kabul edebilir ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir.

2- Aynı Tebliğin 7. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması” ibaresi “Zararın, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisine eşit veya bu tutardan çok olması” olarak değiştirilmiş ve aynı fıkranın (a) bendinde yer alan “Sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

Değişiklik öncesi madde metni:

Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurul

MADDE 7 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde, toplantıya çağrılan genel kurul;

- a) ~~Sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve~~ Kanunun 473 ilâ 475. maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına,
- b) Sermayenin tamamlanmasına,
- c) Sermayenin artırılmasına, karar verebilir.

Değişiklik sonrası madde metni:

Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurul

MADDE 7 – (1) **Zararın**, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte **ikisine eşit veya bu tutardan çok olması** halinde, toplantıya çağrılan genel kurul;

- a) Kanunun 473 ilâ 475. maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına,
- b) Sermayenin tamamlanmasına,
- c) Sermayenin artırılmasına, karar verebilir.

3- Aynı Tebliğin 8. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sermayenin üçte biriyle” ibaresi “kalan sermayeyle” olarak değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Değişiklik öncesi madde metni:

Sermayenin azaltılması

MADDE 8 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisi zarar sebebiyle karşılıksız kalan şirketin genel kurulu, **sermayenin üçte biriyle** yetinmeye karar verdiği takdirde sermaye azaltımı Kanunun 473 ilâ 475. maddelerine göre yapılır.

(2) Bu madde kapsamında yapılacak sermaye azaltımında yönetim organı, alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebilir.

Değişiklik sonrası madde metni:

Sermayenin azaltılması

MADDE 8 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisi zarar sebebiyle karşılıksız kalan şirketin genel kurulu, **kalan sermayeyle** yetinmeye karar verdiği takdirde sermaye azaltımı Kanunun 473 ilâ 475. maddelerine göre yapılır. **Sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının özvarlık içerisinde korunması şartıyla, sermaye asgari sermaye tutarına kadar indirilebilir.**

(2) Bu madde kapsamında yapılacak sermaye azaltımında yönetim organı, alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebilir.

4- Aynı Tebliğin 9. maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir

Değişiklik öncesi madde metni:

Sermayenin tamamlanması

MADDE 9 – (1) Sermayenin tamamlanması, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır. Kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek yoktur. Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez.

(2) Sermayenin tamamlanmasında, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler bakımından Kanunun 421. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi, limited şirketler bakımından ise 603 ve devamı maddeleri uygulanır. Sermayenin tamamlanamaması, bazı ortakların kendi istekleriyle tamamlama yapmasına engel oluşturmaz.

(3) Bilanço zararlarının kapatılması için getirilen yükümlülükler uyarınca yapılan ödemeler öz kaynaklar içerisinde sermaye tamamlama fonu hesabında toplanır ve takip edilir.

Değişiklik sonrası madde metni:

Sermayenin tamamlanması

MADDE 9 – (1) Sermayenin tamamlanması, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır. Kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek yoktur. Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez.

(2) Sermayenin tamamlanmasında, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler bakımından Kanunun 421. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi, limited şirketler bakımından ise 603 ve devamı maddeleri uygulanır. Sermayenin tamamlanamaması, bazı ortakların kendi istekleriyle tamamlama yapmasına engel oluşturmaz.

(3) Bilanço zararlarının kapatılması için getirilen yükümlülükler uyarınca yapılan ödemeler öz kaynaklar içerisinde sermaye tamamlama fonu hesabında toplanır ve takip edilir.
Sermaye tamamlama fonu yalnızca zararların mahsup edilmesi suretiyle kullanılabilir.

Yapılan düzenleme ile “**sermaye tamamlama fonu**” olarak kayıtlara alınan tutarın **sadece zararlara mahsup şeklinde kullanılabileceği** belirtilmiştir. Diğer bir ifadeyle sermaye tamamlama fonu sermayeye eklenemeyecektir. Bilindiği üzere Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından verilen özgelelerde, geçmiş yıl zararlarının kapatılması amacıyla ortaklar tarafından şirkete aktarılan tutarların sermayeye ilave edilmemesi ve vergi mevzuatında bir istisna hükmünün de bulunmaması nedeniyle kurum kazancına dahil edilmesi gerektiği yönünde görüşler verilmiştir.

5- Aynı Tebliğin 10. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Değişiklik öncesi madde metni:

Sermayenin artırılması

MADDE 10 – (1) Genel kurul tarafından;

a) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında **artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi şarttır.**

b) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında **sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın** tescilden önce ödenmesi zorunludur.

Değişiklik sonrası madde metni:

Sermayenin artırılması

MADDE 10 – (1) **Halka açık anonim şirketler için sermaye piyasası mevzuatı hükümleri saklı kalmak kaydıyla** genel kurul tarafından;

a) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında **nakdi sermaye taahhüdü Kanunun 344. ve 585. maddelerine uygun olarak ödenir.**

b) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında, **tescil edilecek sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının özvarlık içerisinde korunmasını sağlayacak tutarın sermaye artırımının tescilinden önce ödenmesi zorunludur.**

c) Aynı genel kurul toplantısında, bedelleri tamamen ödenmek suretiyle, (b) bendindeki koşul aranmaksızın, sermayenin istenilen düzeyde artırılmasına ve daha sonra azaltılmasına karar verilebilir. Bu şekilde gerçekleştirilecek işlemler sonucunda, tescil edilecek sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının özvarlık içinde korunması zorunludur.

6- Aynı Tebliğin geçici 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kur farkı zararları” ibaresi “kur farkı zararlarının tamamı ile 2020 ve 2021 yıllarında tahakkuk eden kiralamalardan kaynaklanan giderler, amortismanlar ve personel giderlerinin toplamının yarısı” olarak değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

Değişiklik öncesi madde metni:

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1.1.2023 tarihine kadar, Kanunun 376. maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan **kur farkı zararları** dikkate alınmayabilir.

Değişiklik sonrası madde metni:

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1.1.2023 tarihine kadar, Kanunun 376. maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan **kur farkı zararlarının tamamı ile 2020 ve 2021 yıllarında tahakkuk eden kiralamalardan kaynaklanan giderler, amortismanlar ve personel giderlerinin toplamının yarısı** dikkate alınmayabilir. **Bu tutarların belirlenmesinde mükerrerlik oluşmayacak şekilde hesaplama yapılır. Bu fıkra kapsamında yapılacak hesaplamalara ilişkin olarak 13. madde uyarınca hazırlanan finansal tablolarda herhangi bir kayda yer verilmeyerek, bu durum bilgi mahiyetinde dipnotlarda gösterilir.**

Bilindiği üzere, döviz kurlarının aşırı yükselmesine bağlı olarak kur farkı zararları şirketlerin özkaynaklarını olumsuz etkilemekte ve sermaye kayıpları ortaya çıkabilmektedir. Kur farkı zararları kaynaklı bu durumun geçici bir süre dikkate alınmamasını, diğer bir ifadeyle, TTK Madde 376 kapsamında sermaye yeterliliği hesaplanırken, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmamasını sağlayan düzenleme tebliğin geçici 1. maddesinde yerini almıştır.

Yapılan yeni düzenleme ile, 1.1.2023 tarihine kadar TTK Madde 376 kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılacak hesaplamalarda dikkate alınmayacak giderlere eklemeler yapılmıştır.

Buna göre henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının tamamı ile 2020 ve 2021 yıllarında tahakkuk eden kiralamalardan kaynaklanan giderler, amortismanlar ve personel giderlerinin toplamının yarısı sermaye kaybı ve borca batıklık hesaplamasında dikkate alınmayabilecektir. Bu çerçevede sermaye kaybı ve borca batıklık hesaplamasında dikkate alınmayabilecek giderler yıllar itibarı ile aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Sermaye kaybı ve Borca Batıklık Hesaplamasında Dikkate Alınmayacak Giderler	2020 Yılı	2021 Yılı	2022 yılı	2023 Yılı
Henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplamaya Dahil edilir
Tahakkuk eden kiralamalardan kaynaklanan giderler	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplamaya Dahil edilir	Hesaplamaya Dahil edilir
Amortismanlar	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplamaya Dahil edilir	Hesaplamaya Dahil edilir
Personel giderlerinin yarısı	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplama Dikkate Alınmaz	Hesaplamaya Dahil edilir	Hesaplamaya Dahil edilir

Tebliğin 13. Maddesinde sermaye kaybı ve borca batıklık hesaplamasında esas alınacak mali tablolar belirtilmiştir.

“Esas alınacak finansal tablolar

MADDE 13 – (1) Şirketlerin sermaye kaybı veya borca batık olma durumları, Kanunun 88 inci maddesine göre hazırlanacak finansal tablolar esas alınarak belirlenir. Finansal tabloların düzenlenmesinde ihtiyari olarak Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasının tercih edilmesi halinde, bahsi geçen durum bu şekilde hazırlanan finansal tablolar üzerinden değerlendirilir.”

13. madde kapsamında yapılacak hesaplamalara ilişkin olarak 13. madde uyarınca hazırlanan finansal tablolarda herhangi bir kayda yer verilmeyerek, bu durum bilgi mahiyetinde dipnotlarda gösterilecektir.

Saygılarımızla,

BİROL CİHANOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

(*)Duyularımızda yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem yapmadan önce ve sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için Yeminli Mali Müşavirliğimiz ile iletişime geçebilirsiniz.